

המקלחין מים בכרכים לא יניח פיו על פיהם וישתה מפני שנראה כמנשק להן, הכא נמי נראה כמשתחווה לאותן הצורות.

ואל ישיב המשיב מאנדרטא דבבי כנישתא דנהרדעיט, דהתם מלך פרס העמידו כדי להעבירם על דתם וכשבטלה הגזירה לקחיהו משם. וכמו כן רבותי יחושו לכבודם ויסלקו אותן צורות מן הכותל כדי שלא יבואו לידי מכשול עון. וגם יש לנו ללמוד מחזקיה מלך יהודה שכיתת נחש נחשת שנצטווה משה רבינו מפי הקודש לעשותו דכתיב (מ"ב יח ד) וכיתת נחש הנחשת אשר עשה משה כי עד הימים ההמה היו בני ישראל מקטרים לו ויקרא לו נחשתן, וקיימא לן (מד ע"א) דאע"ג [דהיו] מקטירין לו לא נעשה ע"ז ולא היה צריך כתות, דהא כתיב (במדבר כא ח) עשה לך שרף, לך משלך, ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו, אלא כיון דחזא חזקיהו מלך יהודה דקא טעו ישראל אבתריה עמד וכיתתו כדי שלא יכשלו בו, ועל זה הודו לו כל שעתי, הכא נמי לא שנא. א"ל יוסף.

אלף ונ'

איש אשר רוח יוצרו בו, נתן מהודו עלי לשאת משאת שלום, כי אין תשורה להביא לאיש הרואה, ועתה נשאתי ידי על סאה גדוש לברך מורי ר' יואל ב"ר יצחק הלוי נ"ע על כי זכרתי איתך וייטב לך לרבות שלום כי איני כדאי אעפ"כ אשיב לפי דעתי.

ששאלת אשר נכנסו במרתף הפתוח לרשות הרבים והגביה[ו] הדלת לחוץ ורצו לשבור הדלת הפתוח לבית וישמעו בני הבית ויכנסו למרתף והנה שתי חביות אחת פתוחה ואחת שמונחת המגופה על פי החביות(ו) אבל לא בכח והשאר החביות סתומות בכך. ואיבעיא

א. בסימן זה תשובת רבינו שמריה לרבינו יואל על שאלתו, ובכלל תשובת ר' שמריה תשובת רש"י, ותשובת רבינו יואל על דבריו. היות ושאלת רבינו יואל איננה לפנינו, קשה לעמוד על כמה פרטים בתשובת רבינו שמריה כאשר יראה המעיין. מליצת הפתיחה מיוסדת עפ"י במדבר כז יח, שם שם ב ושם"א טז ז. ב. בכי"ל

שנינו (שם) כל הנישא על גבי הזב טמא וכו' ותו ליכא והאיכא מרכב וכו' ומסקנא אין למידין מן הכללות אפילו במקום שנאמר בו חוץ. ותו שנינו (קידושין לד ע"א) כל מצות עשה שהזמן גרמא וכו' וכלל הוא והרי מזה ותלמוד תורה ומסקנא אין למידין מן הכללות אפילו במקום שנאמר בו חוץ. הכא נמי יש להשיב אין למידין מן הכללות אפילו במקום שנאמר בו חוץ.

ואפילו מאן דלא דייק, וגמירי דהאי כל דווקא הוא, יש להשיב ולומר אביי הוא דמוקי ליה הכי בעושה, אבל מסקנא בהכי הוה איתה רבא אמר כולה במוצא ומציעתא ר' יהודה הוא דתניא ר' יהודה מוסיף אף דמות מניקה [וסר אפיס]י, אלמא במוצא מותרין אבל בעושה אסורין וליתה לדאביי וקיימא הילכתא כרבא.

ומדרכן גמליאל נמי ליכא למילף היתר בדבר זה (וקא) [דקא] מסיים ביה ואזיל להתלמד עבד, אבל בעשייה שלא להתלמד אסור. ולא מיבעיא הא דאיסור קל הוא אלא אפילו באיסור חמור כגון חייבי מיתות בית דין מצינו דלהתלמד מותר, שהרי נטיע(ו)ת קישואין חיוב סקילה ואפילו הכי לימדו ר' אליעזר. וכן לעניין הוגה השם באותיותיו אע"פ שיש בו איבוד עולם שכולו טוב שימש בו ר' חנניא בן תרדיון עשייה גמורה להתלמד אסור הכא נמי לא שנא.

ועוד מאחר שהמתפלל מצוה שלא יהא דבר חוצץ בינו ובין הקירי, וגם שנינו^י הרוצה שיעשיר יצפין, כששוחה בברכות נראה כמו ששוחה לאותן צורת הפרצופין. ויש לחוש לכך, דתניא (יב ע"א) ישב לו קוץ בפני עבודה זרה לא ישחה ויטלנו מפני שנראה כמשתחווה לה, והוא הדין למעות ומעיין, פרצופין

וכו', ולקמן אמרינן לא תעשון אתי אלהי וכו'. יב. בכי"ל "גמיר". יג. עפ"י כי"ל, בכי"א לא ברור. יד. סנהדרין סח ע"א. יו. ע"ז יח ע"א. יא. צ"ל עפ"י או"ז: ר' חנניא ב"ת להתלמד ובכולם ליכא איסור הכא נמי וכו'. יז. ברכות ה ע"ב. יח. ב"ב כה ע"ב. יט. מג ע"ב. כ. עיין בגמ' דף לז ע"א.